

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In hoc corpore continentur tripartite historie ex Socrate
Sozomeno et Theodorico in vnu[m] collecte et nuper de
greco in latinu[m] translate libri numero duodecim ...
Cassiodori senatoris iam ...**

Cassiodorus, Flavius Magnus Aurelius

Augustensis, [ca. 5.II.]1472

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-323790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-323790)

Quomodo ab antiochenis irrisus sit. xl.
 De simulacro xpi quod deposuit iulianus. xli.
 De beneficio herbe que nascitur simulacrum xpi et miraculis que p loca diuersa pro nomine xpi fiunt, xliij. limoz. xliij
 Quomodo iudeos iulianus armauerit de xpianos et de templo hieroso
 De bello partico et quomodo illic iulianus prexit. xliij.
 Quomodo iulianus moechus ei mortem animum audiret pronunciauit, xlvi.
 De consulatu iuliani dicato. Quadagesimū sextum.
 De peremptione iuliani, xlviij.
 Que magie post mortem eius inuente sunt. xlvij.

VNC. IGITUR. DE. IULIANO

D pauca dicenda sunt ei quod genere ac disciplina et quomodo uenerit ad imperium. Constantinus qui bizantium suo nomine constantinopoli appellauit. duos habuit ex eodem patre non ex eadem matre germanos; quorum unus dalmacius alter constantius uocabatur. Et dalmacius quod habuit sui nominis filium Constantius autem duos habuit natos Gallum et iulianum. Post mortem Constantini conditoris constantinopolitane ciuitatis dum milites iuniorum dalmacium permisissent tunc et isti defuncto iam patre pene mortis periculo cum dalmacio sustinuerant. nisi gallum quidem egritudo que putabatur inuitabilis liberaisset iulianum etas infantis. Erat enim annorum octo, cum ab eis feruor imperatoris quieuisset. Gallus circa ephesum apud doctores erat ubi etiam a progenitoribus possessiones habebant. Porro iulianus crescens in auditorijs constantinopolitane urbis exercebat in basilica ubi doctores erant habitu puero procedens. Habebatque Eunuchum nomine mardonium grammaticum Nicodem laconensem Rhetoricam uero legebat apud eubolum sophisticam tunc christianum. Quod prouidentia quippe Constantij gestum est. ne apud paganum sophisticam leges ad eius superstitionis dogmata declinaret. Erat enim iulianus ab initio christianus. Cum in ledione proficeret fama per populum uolitabat quia posset etiam romanam gubernare rempublicam. Quod dum latius panderetur; estuaciones induxit imperatori constantio. Quamobrem abstinuit eum ab urbe regia et misit in nicomediā precipiens ne ueniret apud libanium sophisticam spiritum. Tunc enim libanius a peradoctis constantinopolitanis expulsus;

nicomedia morabat, Prohibebatur ergo iulianus apud libanium legere eo quod paganus esset. Veruntamen librorum eius lectio vixit.

Cum proficeret in hretica, supervenit in nicomediam maximus philosophus non ille bizancius pater euclidis, sed ephesus quem postea quasi artes magicas exercentem, valentinianus imperator precipit occidi. Tunc igitur non ob aliam causam nicomedia venit, nisi iuliani fama protractus. Apud quem iulianus cum verba philosophica pręgustasset, cepit etiam doctoris imitari religionem. Is enim etiam imperij cupidinem animo ei immiserat. Cum hec non laterent aures imperatoris inter spem metuque constantis suspicionem celare volens quia qui dudum integer fuerat christianus postea proditor est effectus tonsus monachicam simulabat vitam, et latenter quidem exercebat in philosophia, in manifesto autem sacros christianorum legebat libros. Denique in ecclia nicomediae lector est constitutus et sub hoc habitu furorem declinavit imperatoris. Hec equidem pro timore faciebat nequaquam, a spe recedens quam mente conceperat, dicebatque plurimis amicorum suorum, felicia fore tempora, quibus ipse rerum potiret imperio. Dum hec itaque contra eum sic agerent germanus eius gallus, cesar constitutus, venit ad nicomediam, visurus eum cum pergeret ad orientem. Post paululum perempto gallo repente iulianus quoque fit suspectus imperatori, qui etiam custodiri eum precipit. Et dum fuga lapsus fuisset, diversa loca circumvedo saluatus est, vixque sero uxor imperatoris eusebia celatum inueniens supplicavit imperatori, quatenus nihil mali pateret, sed ut potius ad philosophandum mitteretur Athenas. Theodoricus. Ca. ij.

Epit igitur iulianus imperialia sceptrum desiderare, Quam obrem discurrens uniuersam helladam, vates querebat responsa reddentes, et consules si ad suum imperium perueniret. Inuenitque virum qui ei desiderata se dicere fateretur. Is eum perducens ad quendam idolorum locum et introeuntes in aditum seductores demones euocavit. Quibus solemniter apparentibus terrore compellitur iulianus in fronte sua crucis formare signaculum, Tunc demones trophei dominici figuram respicientes, et sue recitati deuidionis repente disperserunt. Quos agnoscens magus cepit culpate iulianum. At ille et terrorem significauit, et crucis se dixit obstupuisse virtutem eo

q̄ videntes hoc signum demones euanuerunt. Porro magus . non
hoc suspiceris inquit o bone vir . quia timuerint sicut ais . sed ab
hominati hoc signum potius abscesserūt. Et ita capiēs miserū odio
repleuit christiani signaculi iulianum .

Post hec igitur imperator euocauit iulianū et constituit cesarem
dansq; ei coniugem constanciam sororem suam . contra bar
baros eum destinauit ad gallias. Hi namq; barbari quoz impator
constantius contra magnentium solacia petierant cum nihil profu
issent contra tirannum romanoz vastabant vrbes. Cum ergo esset
iuuenculus iulianus . iussit ut preter consilium ducum nihil moliri
presumeret. Cūq; illi accepta potestate negligenter et propterea
barbari suparent . Tunc iulianus quidem duces delicijs vacare per
misi . sumens autem milites . eiq; spolia pemptoz hostiū compro
mittens . initium vincendi barbaros fecit . et amorem suū apud mi
lites collocauit. Fertur itaq; dum aliquam ciuitatem fuisset ingres
sus . quia corona laurea quib; solēt ciuitates ornari inter colūnas
pendens rupto fune sup eius decidit caput eumq; aptissime corona
uit. Quo facto cuncti clamauerunt . quia ei signum foret imperij .
Aiunt enim quidam constantiū p̄pterea eum ad barbaros direxisse
ut ibi deficeret . S; nescio vtrum vera suspicio sit . nam qui ei ger
manam dedit vxorem si hoc cogitasset contra se potius insidias exci
taret. Cum igitur iulianus apud imperatorem de ducum negligē
tia quereretur . Alter mittitur magister armorum eius alacritati cō
ueniens . Cui; ministerio cum barbaris fiducialiter est congressus .
Et dum illi per legatos literas imperatoris eos ad puincias inui
tantis ostenderent . tunc ille legatos eoz misit in vincula . factaq;
congressione vicit . ita ut etiam captum regem constantio dirigeret
Hac felicitate prouectus a militibus appellatur augustus. Cūq; co
rona deesset imperialis . vnus signa portantiū . torquem quam habe
bat in collo sumens iuliani capiti circumposuit. Hoc ergo modo
iulianus imperator ē factus . Que vero postea gesserit ille philo
sophus . iudicent audientes. In illo namq; p̄ncipio non missa lega
tione apud constantiū nec animum benefactoris placans . quecūq;
ei videbantē agebat modo iudices mutando prouinciales modo de
rogando constantio . et per vrbes singulas publice relegendo ab eis

barbaris definitas epistolas, Quamobrem plurimi eū sequebātur
a constantio recedentes. Tūc i' etiam figmentū xpianitatis ab-
iecit. Et dū circūiret diuersas vides. aperies templa idolis offerebat
et semetipm paganorū pontificem noīabat. Cūq; talia gerēt inte-
stinum bellū contra constātiū queſita occasiōe preparabat. et q̄ntuz
ad eum p̄fici potuit. non enim sine multo sanguine studium eius
potuerat adimpleri nisi deus consilioꝝ iudex alterū sine alteriꝝ con-
certatiōe finis. Nā cū venisſ iulianꝝ ad trachias nūciatū ē mortuū
fuisse constantiū. Et h' modo intestino bello romanū liberat impiū
Veniens aut iulianꝝ constātinopolī cogitare cepit quēadmoduz
sibi populū complacaret et eoz fauorem decent acquirēt. q̄d hac arte
fecit. Bene namq; sciebat constātiū ab oībz pplis nomē consubstātia
litatis amplectētibz odiri. Ob quā rem ab ecclis videbant excludi. et
epi confiscati exilioꝝ directi. Simul etiam nouerat et paganos fuis-
se contristatos. p̄hibitione sacrificioꝝ. desiderare tps adipsā. quo
eoz aperirent tēpla. et haberēt idolis immolādi licentiā. Sic igitur
vtrunq; populū meroribz vulnātū. a defūcto cognoscēs et cōmuniē
omnes eunuchoz violētia et p̄cipue eusebij rapinis ingemiscētes.
apud omnes semetipm artificio velamiē commēdauit. Et alijs q̄dē
se fingebat parcum. alijs aut p̄ vanā gloriā largus erat. oībus tñ
in cōmune qual' eēt religione monstrabat. Et p̄mū quidem crudeli-
tati constancij circa subiectos derogans. et eam corā p̄lo vniuerso
redarguens. iuber epos exilio deportatos euocari. et confiscatas eoz
reddi substācias. Tempa quoq; paganorū velociē suis necessarijs p̄-
cepit aperire. Eos autē qui fuerant ab eunuchis oppressi recipe que
male ab eis fuerāt abrepta sanciuit. Eusebiū & p̄sidentem impiāli
cubiculo. morte dānauit. Non solū quia multos opp̄sserat. s; quia
gallū quoq; fratrem suū eius accusatiōe auiderat interemptū. Et
corpus quidem constancij regio honore sepeliuit. Expulitq; palacio
eunuchos tonsores et cocos. Eunuchos quidem quia eiꝝ vxor obie-
rat. p̄ quā nō duxit aliam. Cocos aut. eo qd abis simplicibus vtēt
Tonsores aut vnus inq̄t sufficit multis. Scriptoz aut plimos for-
tune antiq; restituēs reliqs eoz mercedē scrip̄re dari p̄cepit. Abscidit
quoq; etiā publicū cursū mularum. caballoꝝ quos publicis iussit
utilitatibz ministrari. Nec eiꝝ opa laudant pauci plurimiq; vitupāt

quia remoto fastu palacij contemptibile videbatur imperiū, Is enī
etiam noctibꝫ vigilās conscribat libros. et descendens in senatum
publice recitabat. Solus enim imperatorum a iuliano cesare. In
curia senatus recitauit orationes; honorabat disciplinarū cultores
maxime philosophantes. Quamobrem fama vniqꝫ congregabat
huiusmodi viros emanentes circa palacia. qui circūamicti pallijs
magis habitu q̄ magisterio pandebant. Erant graues vniuer-
sis christianis seductores viri et impatoris semp religioni fauentꝫ.
Habēs itaqꝫ iulianꝫ plurimū vane glorie vicū cunctos añ se prin-
cipes lacerauit in orationeqꝫ de cesaribus scripsit. Hac ergo arro-
gantia motus etiā contra christia nos scripsit libros. Ut ergo cocos
atqꝫ tonsores expelleret opꝫ philosophi nō tñ impatoris fuit. Ut aut
detraberet atqꝫ laceraret. neqꝫ phi neqꝫ p̄ncipis fuit. Sozomenꝫ,

Vertur itaqꝫ mox ī ipso p̄ncipio iulianū sic ap̄te et impudentē
negasse xp̄ianam fidem ut quibusdā sacrificijs et inuocatiōi-
bus quas expeditiones pagani vocāt. et sanguine immolationis
n̄rm baptisma studeret abluī et abrenūciari ec̄c̄iastice confessioni. Ex
illo enim tempore tam secretim q̄ publice et in templis licentē paga-
ni sacrificia celebrabāt. Fere quia dum aliquñ sacrificaret ostensū
sit ei in visceribus pecudis immolati signaculū crucis corona circū-
datū. Quo viso alios quidem sacrificij ministros fuisse perterritos.
estimantes quippe huiusmodi religionis virtutem. et christiani do-
gmatis eternitatem. eo qꝫ corona que circumdabat crucem. victorie
eēt indicū. Et quia ambitus circuli a suo principio nusqꝫ termina-
retur. magis rursus reūteretur in semetipso. Cūqꝫ ceteri mirarentur
princeps hac scientia confortauit eos dicens. prospera et utilia sibi i-
dicia fuisse monstrata. et q̄a magis signū dogmatis christiani coher-
ceret nec ei q̄ veller dilatari licet circuli termino circūseptū. Theo-

Iulianꝫ igit̄ metuēs ostātinū quia genere proximos tyranni
dis formidine perimebat. lectoꝫ ē sociatus choro et diuinos co-
dices in ec̄c̄ia pp̄lo audiente legebat. Nam et basilicā martirum edi-
ficauit quā diuina prouidētia non suscepit. Sozomenus

Qum adhuc pueri gallus et iulianꝫ in cappadocia morarent̄
Nūt habuisse eos tūc studiū ut maximā basilicam ad sepul-
curam martiris mamme fabricarentur et inter se diuiserunt opus.

Cungq; ambo certaret i edificio ut alter alterum superaret fertur aliquo
prouenisse miraculum. Et nisi haecenus superessent . qui hec se au-
dusse ab inspicentibus enarrarent videretur forsitan incredibile. Galli
nanq; pars augebat et omnino crescebat. Juliani vero labores decre-
scebant. alij quidem fedebantur . alij terra ipsa euomente rudibus
implebantur . alij quotiens deposita fundameta terre copulare non
poterat ac si quedam violenta virtus ex loco inferiore eos repcutien-
do depelleret. Que causa cunctis apparebat esse prodigiola. Ex illo namq;
estimabant quia non esset vir ille in religione christiana salubris.

SOZOMENVS.

Qum igitur solus tenuisset imperium . templa q; reserasset . et
alia repararet . omnem deuotionem etiam ministris templorum
affluentius impendebat. Sepe vero ciuibus in commune rescripsit
ut ad paganos accederent ritus . ut eius donatione fruerentur. Christi-
anis se inimicum aperte designans . ita ut neq; venire ad se eos vellet
neq; legationes eorum susciperet . Deniq; cum per se mouissent bellum . le-
gationem mittentibus misibinis tanquam omnibus christianis et neq; tem-
pla reserantibus neq; ad eorum sacra puenire volentibus . interminatus
est non se auxilium prebiturum . nec legationem quasi pollute ciuitatis esse
suscepturum neq; ad eos primitus accessurum nisi cognosceret in pagani-
tatem esse mutatos. Sic enim locus apud palestinam questus de constan-
tinienibus delegauit . Sic enim locus cum esset gaze portus . et maiori-
nia vocaretur etiam christianis plenius a constantino dignitatem me-
ruit . ciuitatis et ex filij eius nomine constancia nuncupata est. Iniu-
stum enim arbitratus est constantinus ut paganis subdita videretur
esse gazensibus . Tunc ergo iuliano regnante litem gazei constanti-
nienibus intulerunt. Quo iudice residere constantiam eis rursus sub-
didit distantem quasi stadia viginti. Et ex illo sublato priori nomine
gaze . maritime vocabulo nuncupat . Habet enim communes iudices
aegyptus . sola vero iura ecclesie duas videntur ostendere ciuitates. Vt
enim suum episcopum habet et clerum et vigilie martirum atq; collectarum .
apud eos ierosolum fuerunt . Et termini vtriusque episcopatus ecclesie q;
subsistunt . Quodam tempore defuncto maiumeno pontifice quidam
presulum ecclesie gazeorum studuit vtriusque clerum sue dicioni summittere . phas
non esse dicentes et omni ciuitati duo episcopi presiderent. Residentibus maiomenis.

deliberavit prouicie synodus. ut eis ppiu ordinaret epm. Oportere
 credens. ut qui sub constantino ppetatis religione ciuitatis habere
 priuilegia meruerunt et pagani principis iudicio bec amiserut. In
 sacerdotijs et ordine ecclesiaru nequaquam dato antiquitus honore pri-
 uarentur. Ea siquidem tempestate cesariam cappadocie maximam
 ac felicissimam ciuitatem ita vocari prohibuit eiq; appellationem an-
 tiquam cesaris abrogauit. quam a claudio cesare promeruerat. Nam
 prius mazaca vocabatur. Habebat enim odiu eius antiquitus. eo
 qd omnis eius eet populus christianus. et templum se iouis et pa-
 trui destruxisset appollinis. Nam cum etiag eo regnate fortune sacel-
 lum quod solu remanserat a christianis fuisset euersu s ciuitati cru-
 deliter erat infestus et paganor populos illic habitantes valde cul-
 pabat. Qui semetiplos non essent vlti. et qdlibet p fortuna sustinu-
 issent. Omnes vero possessiones atq; pecunias cesariensium eccliaru
 cum verberibus exquirens. ad mediu iussit afferri. Mox qd ex eis tre-
 centas auri libras in erario publico collocauit. Clericos aut vniu-
 sos aggregari inter milites iussit. duci prouicie seruituros quod est
 nimis graue et vehementer iniuriosu s populu vero xpianor cum
 vxoribus ac filijs inscribi precepit et tanqua vicaneos tributa per-
 soluere. Cum interminatione iurans quia nisi templum rursus fe-
 stinanter edificarent. et ciuitatem nimis affligeret et neq; capita sua
 galileos habere pmitteret. Sic enim solebat euocare xpianos. quod
 forte venerat nisi sine celeri defecisset.

Quintum.

In initio namq; parcis christianis pces demetior visus e s Sciens per-
 secutores nihil profuisse ad augmentum paganitatis. qd punierint
 xpianos. qui magis bine creuerint et facti sint gloriofi pro vero do-
 gmate morientes. Inuidiam ergo habes coy glorie a tormentis ab-
 stinuit. iudicans ee necessariu ut smone potius et ammonitiõe ad
 paganitatem colendam populo suadere credens etiam hinc se mon-
 strare clementem.

Sextum.

Quidam enim quia dum constantinopolim apud fortunam sa-
 crificaretur verbis accessisset ad eu maris eps calcedone et pu-
 blice impiu et sine deo apostatamq; vocitasset. Illu vero sola ei im-
 pperasse cecitatem. Erat enim senex et p imbecillitate oculor manu
 alterius agebatur. Sup hec etiã volens lacerare deum consucte dixit

Neg galileus deus tuus curare te potest, Respondens vero maris
Ego inquit deo meo ꝑ cecitate gratias ago. quia hoc ideo est gestum
ne te videā pietate nudatū. Impator aut nihil respondēs abscessit.
Sic enim putabat potiꝰ roborari paganitatem si se patientē ac mitē
christiano populo demōstrasset. vij.

Hec itaqꝫ faciens eos qui fuerāt a constācio fugati ꝑ religione
reuocauit. et confiscatis patrimonia sua restituit. ꝑcipiēs
populo ut nulli lederēt xp̄iano. negꝫ nolentē sacrificare compellerent
Sponte vero accedētes ad aras ꝑꝑxiari apud demones purgari
ꝫ solitis eoz sacrificijs preparabat. Clericis aut oīa ꝑuilegia ho-
nores consuetudinesꝫ substraxit. et leges positas ꝑ eis soluit. ipos
ꝫ curie tradidit. Simul et virgines atꝫ viduas que ꝑ penuria i-
ter clericos pascebant. iussit exigi ea que dudū a publico accepisse
videbant. Constantinꝰ enim impator disponēs res eccliarū vnicuiꝫ
ciuitati ꝑspexit. ut derus sufficientie emolumenta ꝑcipet. et hoc lege
firmauit. Quod hactenus mortuo iuliano seruat. Hanc exactionē
aiūt nimis fuisse crudelē. Auferebat enī subinde pecunias et orna-
mēta sacra templa ꝫ que sub constantino et constācio fundata erant
destruebant. Date ad edificia pecunie rursus exigebant. Hac occasi-
one sacerdotes et clerici et populus xp̄ianꝰ crudeliter vexabat. viij.

Per idem tempus in alexandrioz maxima ciui-
tate contigit ex hꝰmodi causa sedicio. Erat locus quidā in ci-
uitate antiqꝫ temporibꝰ desolatꝰ atꝫ neglectꝰ. multa ꝫ sorde opletꝰ.
Hic pagani olim deo Mithreos sacrificantes homines imolabant.
Quem locū constāciꝰ quasi vacantem ecclie alexandrine concesserat.
Hic georgius volens oratorū fabricari. repurgiiū faciebat. Quod
cum fieret inuentū ē illic aditū ī multa profunditate constructū. In
quo paganoz misteria celabant. Erant enī ibi caluarie hominū plu-
rime maiorꝰ pariter et infantū ꝫ perhibebant illic extincti ut ex eoz
visceribus artes magice exercerent. Nec igitꝰ xp̄iani reperientes in
aditu mithre. studuerūt ad irrationē paganoz vniūsis hec facinora
referare. deuulgabantꝫ capita hominūꝫ compererant. Nec igitꝰ
alexandrie pagani respiciētes. et opprobriū non ferentes ira succen-
si sunt. et omne quod ad ꝑns inuenerunt arma iudicantes impetu
contra christianos facto multos interemerunt. Alios gladijs. alios

fustibus aut lapidibus. alios funibus strangulantes. quosdam etiam crucifigentes ad sacre crucis iniuriam. plurimos diuisis vulneribus affligentes. Et ita gestum est. ut neque proximis parcerent, Sed philosophus philosophum percussit ut frater fratrem. parentes filios. et inuicem in sua nece essati sunt. quomodo christiani eundem locum pergere conuerunt, S O Z O.

Isterea cum iudices denunciassent mortuum fuisse constancium et impare iulianum seditionem fecit in alexandria populo paganorum. Et impetu facto super Georgium uinculis eum in carcere alligauerunt. Quem etiam post paululum ueniens ad carcerem pemerunt. ei quoque cadauer imponentes camelum. a mane usque ad uesperam per totam pompauere ciuitatem. et circa uesperam concremauerunt. quod multi arrianorum ferunt ab amatoribus athanasij factum esse. Sed ego reor indubitanter hoc fecisse gentiles cum utique et querelas haberent aduersus eum propter idola et templorum iniurias. prohibitionemque sollemnitatum. Quod etiam iulianus sic se habuisse testatur per literas ad alexandrinos missas. in quibus culpam eos penamque relaxat. quasi propter reuerentiam serapis quem ciuitatis obseruatozem dicit et alexandri uitoris eius nec non iuliani auunculi sui in paganitate deuoti. et christianos nimis odietis. Decimum.

Quitur enim quia studium habuerit ut in thesauros impatorios plurima et preciosa ecclesie antiochene uasa reconderet. et quae clausisset ecclesias. et uniuersos clericos effugasset solumque tunc theodoricum stetit presbiterum. Quem dum tamquam uasorum custodem suspensum crudeliter sauciasset et nouissime precepit gladio occidi. Qui fortiter inter uniuersa tormenta respondit et pro dogmatis confessione deuicit. Cuius uniuersa deo dicata uasa et pallia collegisset et proiciens hec in terram contumeliosae iniuris et uoluit agens christum super ea etiam seoit et cumulum auxit iniuriarum. Quorum uerenda eius et loca femoribus circumposita ferunt esse percussa et ad tantam puenit usque putredinem ut uomes crearet medicis laborantibus nec ualentibus uincere passionem. Coniciebant enim omnimoda preciosaque medicamina ex pinguibus uolatilibus ut eorum crassitudine corrupta et putrida membra linirent. Hoc facto uomes ad superficiem prouocabant. quae in profundo ebullientes uiuas serpebant in carnes et donec morerentur non fuit ab hac passione secessus. Hoc itaque claruit diuina indignatione gestum dum etiam custodes impietatum thesauroz et alij plurimi aduersus ecclesias insurgentes. inopiata et miseranda morte defuncti sunt quasi supra indignatione danati.

His dictis tempus est ut memoriam faciamus eusebij et xj. nectarij et zenonis fratrum xpianorum contra quos odium exercen- tes populi gazeorum domi celatos et comprehensos vinculisque trahitos atque flagellatos postea venientes in theatrum adversus eos clamare ce- perunt quasi eorum templum destruxissent et ad iniurias paganorum pretito tempore multa gessissent. Cumque alterutros ut vulgi moris est excitaret concurrentes ad carcerem et educetes eos crudeliter occiderunt nunc in terra pronos nunc supinos trabentes atque percutietes et vulnera- tes lignis lapidibus atque fustibus. Audiui etiam mulieres egressas et cum radijs telarum eorum corpora vulnerasse. et cocos et publicos alios atque alios feruentes ollas fuisse super eos. Alios sub illis eorum membra perforasse. Cumque eos dilacerassent capitaque fregissent. ita ut cerebrum in terra iaceret deuderunt autem vrbem ubi solebant mortua iumenta picem. Ibi quoque eorum corpora concremantes ossa que remanserant inter cadauera camelorum et asinorum permiscuerunt ne possent facile reperiri. Quod non diu latuit. Quedam namque mulier xpiana non tantum de gaza. diuino precepto per noctem ea colligens in rima recondens. zenoni eorum con- sobrino seruanda contradidit. Deus enim per visum mulieri reuelavit hunc virum. Ei namque erat ignotus et nuper habita persecutione celabat. Hoc ergo modo per mulierem reliquias eorum accepit et interim domi ser- uabat. Cumque is eisdem ecclesie suscepisset episcopatum. impante theodosio. fabri- cata basilica ante civitatem et altari fixo ossa martirum collocavit. iuxta confessorem nestorem. Qui dum in vita sua cum istis suis proximis habitaret cum martiribus comprehensus a populo vinculis eorum flagel- lisque participatus est. Is enim dum traheret habes pulcherrimum cor- pus ad miserationem persequentes adduxit quem ante portas semi- vivum morti tantum proximum proiecerunt. Hunc colligentes quidam. zenoni detulerunt apud quem dum curaret defunctus est. xij.

Iter hec autem dum hilarionem monachum gazei requireret fugit in siciliam ubi ligna de montibus colligens et in civitate vendens transebat cottidianam vitam. Cumque ei illic virtus fuisset patefacta per demones. ve- nit in dalmaciam. Ibi quoque virtute divina plurima miracula faciebat. ita ut etiam mare quod quedam occupauerat loca oratione repelleret. Sed etiam hinc rursus abcessit quia ubi laudabatur habitare declina- bat demutando loca cunctis esse studebat incertus atque opinionem suam

crebra migratione destruere, Nouissime vero dū nauigaret cypriū
venit in pafum. Inuitat? ab epō pafi dilexit locū. ec circa prediū
carypoi nuncupatū philofophat? est. Quem ut martir nō eſſet fu-
ga prohibuit. Fugiebat enim quia pceptū diuinū non expectare
perſecutores, Nam qui in perſecutione comprehendunt. fortiter ferre
iubetur. Gazei ſiquidem et alexandrini contra xpianos talia geſſiſſe
noſcunt. Sed heliopolitani et arethulij ſiriā habitātes ad tantā
venere crudelitātē ſicut illoꝝ tempoꝝ homines explanarūt ut ſacras
virgines inſolitas a populo videri. publice nudatas ſtare cogerēt
in theatro. quas primitus irriſerunt poſtea totōderūt nouiſſime per
mediū ſectas porcos ut eas comederēt prouocabāt, Vt ergo reor be-
liopolitas ad credulitatē a ſis crudelitātē ſacrarū virginū res illa per-
duxit eo q̄ paterna conſuetudo qua fornicabant eoz virgines. An-
teq̄ nuberēt p̄hibita viderēt. Conſtantin? enī deſtructo in ea ciui-
tate veneris templo pri? apud eos conſtruxit eccleſiā et conſuetas for-
nicationes lege p̄hibuit exerceri. Arethulij vero marcū ſue ciuita-
tis ep̄s ſenē vita et conſolatione reuerendū mirabili morte p̄merūt
Hunc enī etiam pri? habuerūt odioſū. eo q̄ conſtantini tempoꝝ
ut paganos ad xpianitatē reduceret templū eoz ornatiffimū precio-
ſū q̄ deſtruxerit. Cūq̄ iulian? impaſſet motus i eū eſt. et p̄cepit
ut aut eſtimationem templi redderet aut illud rurfus edificaret. Et
dum vtrunq̄ impoſſibile foris xpianis ſimul et ſacerdoti p̄mo fugit
ſm euangelicā legē. Poſtea vero cū multi xp̄i eū periculis et neceſſi-
tatibus ſubocerent. de fuga reuſus eſt et ſpōte ſemetipm populo q̄ i
eo vellēt exercere ſtraxidit. Qui dū laudare philoſophiā debuiffent
credentes potius contemptorē eē irruētes in eū et per ſingulas plate-
as trahentes ei? capillos et membra dilacerabant viri ſimul et femi-
ne ita ut ſubtilibus reſtib? eius aures abſcinderent. Verū infantes
apud magiſtros poſiti deludebāt ei alapis cedentes et graphijs ſine
aliqua parcitate pungētes. Quem etiam in cunicula depoſuere ſen-
tencia. Cūq̄ adhuc respiraret eū ex melle et liquamine pungētes et
in ſportam mittētes. appenderūt in aerem. Dicit g? quia tunc veſpis
et apib? eū contingentib? et carnes ei? veſcentib? dixerit arethulij.
Quia ip̄e quidē eēt excelfus illos vero videret in humili conſtituto?
Sed poſtea hoc etiam ip̄os fore paſſuros. **Theodonicus.**

Hec igitur agētes cogebāt eū ut templū reedificaret aut ut daret
expensas, Quō dū non faceret putantes paupē vel medietatē
petebāt pecuniarū nouissime vel paucū aliquid exigebāt. Quibus
ait Nec vnū obulū pro oīb; dabo. Sic igitur supari ab eius se suspen
dere supplicij. **SOZOMENVS.** xiiij

Sermo fertur quia tunc p̄fectus p̄cipue paganus fuerit am
miratus marci constātiā et ad principē veniēs quereret dices
esse verecundū. ut ī vno sene tanta tormēta cōmitterent et xp̄ianos
vni talia paterent fieri gloriosos se vero eē magis obprobriū. Mar
cus ergo tali ē sine coronatus. Eodem t̄p̄e macedonius quoq; the
odolus et ticianus phryges martirij pignora consecuti sūt. Nā dū
meroe ciuitate phrygie templum aperuisset p̄uincie iudex et longo
tempore plenū ruderib; emundaret. ingredienti isti p̄ nodē idola
contruerūt. Cūq; p̄ hoc multi comprehensi ad supplicium ducerent
illi semetipos innotuerūt. Quos dū iudex quasi habita satisfactioe
delictorū nollet occidere populis clamantib; vario tormētorū ḡne casti
gauit. nouissime vero in craticula suppositos ardere p̄cepit. Cūq;
cremarent si assis inquit carnibus omacie delectaris. sic enī voca
batur iudex altera latera ignib; obijce. Ne dū comedē ceperis carnes
semicrudas inuenias. Et isti ergo fortissimo certamine deuicerunt.
Nūc itaq; bushrin in ancpra galacie clarissimā fortissimāq; habuiss
se confessionē cū fuisset in heresi que vocat enkratistarū id est abstinē
tiū. Nunc enim dū iudex comprehēdisset quasi cont̄ paganos insili
entem torquere volebat ī publico iussit q; ut appenderet ī ligno. Tū
bushris extensis cito manib; supra caput nudauit latera dices opus
non esse ut ministri appendētes eū deponētes q; laborarēt. cū esset ip̄e
pronus ad penā quā uellet exercere et latera sua tororib; p̄pararet.
Miratus q; eius p̄missioez iudex rei experimēto magis obstupuit
Nam dum ungule ferree eius latera uehementius exararent donec
iudici placuisset sustinuit manū extensas et plagas cū alacritate su
scipit. Post hec autem reductus in vincula quiescebat. Porro vero
post paululū morte nunciata iuliani vsq; ad theodosij principatū
vixit et in ec̄cia catholica acta penitētia p̄iori hereseos dūlatus est.

SOZOMENVS

Decimumquartum.

In illo siquidē tempore ferūt vitam finisse martirio basilii ec-
 clesie ancyrane presbiterū et euphysichū cesariense cappadocie
 ducta nup uxore dū adhuc quasi sponsus esse videret. Euphysichus
 autē pemptus est p̄ fortune templū qđ sicuti iam diximus dirutū
 fuerat et ī cōmune cesariēses iram principis sūt experti. et alij quidē
 morte alij fuga multati sūt. basilii aut studiosus vir circa dogma
 probatus dū vixit constāci restitit arrianis et propterea euzoxij de-
 creto ab ordine est remotus ecclesiastico. Cū vero iulianū tenuisset
 imperiū xpianos publice commonebat ut xpriū dogma seruarent.
 nec paganorū supstitōe macularent honores qđ collatos a principe
 pro nibilo iudicarent temporalis utiq; et p̄petue damnationis aucto-
 ris. Propterea ergo in suspicionē et odiū veniēs paganorū quōz pu-
 blice sacrificantes inspiciēs stabat et ingemiscens orabat atq; dama-
 bat ne ullus xpianorū h̄modi errore teneret obnoxius comprehēsus
 et traditus p̄uicie iudici. multa qđ tormēta fortiter sustinēs martirio
 coronat⁹ est. Nec ergo colligēs sub vno retuli. licet diūsi anni vel di-
 es eorū videantur esse martirij. xv.

T H E O D O R I C V S

Ove enī idolorū seductionibz subditi tpe illo commiserint mltā
 quidē sūt xp̄ijs libris egentia. sed ego ex multis pauca nar-
 rabo. In ascalona siquidē et gaza viroz sacerdotio dignorū et mu-
 lierū virginitatis conuersatione pollentiū. diuidētes vteros et ordeo
 cumulātes opposuerūt comestioni porcorū. In sebastia vero que est
 eiusdem prouincie ciuitas Iohannis baptiste sepulchrū aperuerunt.
 igni qđ tradiderunt ossa vero ac puluerē disperferūt. Porro scelus
 qđ ī phoenice cōmiserūt qđ poterit vl' dicere sine lacrimis l' audire qđ
 In heliopoli enī que est circa libanū erat quidā diacon⁹ noīe cy-
 rillus. Is imp̄ate constantino succensus zelo diuino mltā idola que
 illic adorabant contriuit et igni cremauit. Cui⁹ actionis memoriz
 nec noīandi viri non solū p̄merunt eum. sed etiā secantes ventrem
 ex eius iecore comederunt. Qui tñ omniū inspectōe non potuerūt
 effugere sed dignas reddiderūt sua p̄sūptōe penas. Quicūq; enī
 illo scelere participati sūt dentibz caruerūt et facti omnes eliques sūt
 Nam et ip̄e pariter defluerūt consumpta putredine. Perdiderūt eti-
 am visum et passionibz suis vtutē oībz p̄dicauerūt pietatibz. xvj.

In Emesa vero que est in eius confinio ciuitatis dionisogij in iudi-
cio est muliebri ecclesia que deo nuper fuit edificata dicauerunt ad de-
risionē simulacrū illiē statuētes androginū id ē q̄ virū monstraret
ac feminā. In dorostolo vero insigni thracie ciuitate emilianē in-
uiditissimū decertator a capitolino vniūse thracie iudice igni contra-
ditus ē. Porro marci arethusij ep̄i gesta vel passio suffocēi concioē
noscat indigere indignē actus illiē tragedie ordine recitent. xvij.

Numera quoq; in oī alia terra et mare ab impijs cont̄ p̄cios illo
tēp̄e sūt cōmissa. Tūc i^o apte deo odibilis impator cont̄ pietatē pone-
bat leges. et primū quidē interdixit galileoz filijs. sic enī saluatoris
nri cultores denotabat poetarū et hretroz atq; philosophoz legē disci-
plinas. Proprijs inq; penis s̄m p̄ubiū vulniam. Ex nris enī arma-
ti conscriptionib; cont̄ nos bella suscipiūt. Post hanc aliā posuit le-
gem precipiēs galileos expelli militijs. xvij.

Sūt athanasii de fuga remeantē alexādrinorū pplus libentē excepit ex-
mlierū q; cōijs arrianos eiecerūt et athanasio septa vñabilia cōde-
rūt. Verū arriani in domibus ignobilibus se colligētes ī loco geor-
gij luciū habuerūt. xix.

A siquē tēp̄estate lucifer caralēb; et eusebiū vercellēb; ep̄i impato-
ris iussioē ab exilio reuocāt. Vig; enī vlt̄ thebaidis em̄ios ab
exilio remeāte tractabāt q̄admodū corruptā ecclie r̄gulā repararent
Placuit i^o ut lucifer ad antiochiā sp̄nie puēret eusebiū alexandriam
ut vna cū athanasio sc̄o sc̄ilio ecclie dogmatē roborarēt lucifer tñ mi-
sit ī locū suū diaconū p̄ q̄ p̄fessus ē ratū se h̄iturū qd̄ eēt sc̄lij ordie
constitutū. Ip̄e aut̄ veniēs antiochiā fluctuātē iuenit eccliaz. Erat enī
int̄ se diuisa t̄ba. et nō tñ h̄eb; arriana q̄ erat s̄b; euzio diuidebat ecclia
h̄etiā melicij seq̄ces studiū h̄ntes c̄ca suū p̄sulē a suis sc̄ortib; recesserūt.
Tūc g^o lucifer ordians eis paulinū ep̄z rursus abcessit. Eusebiū
autē veniēs alexandriā cū athanasio sc̄iliū celebrauit. xx.

Omnerūt q; ex diūb; ciuitatib; ep̄i. et de maximis necessarijs
q; reb; habuē tractatū. Vbi etiā de sancti sp̄us diuinitate tra-
ctantes eum in consubstāiali trinitate comprehēderunt. et verbum
inhumanatū non solum carne sed etiam anima declararunt. sicut
olim viris ecclasticis complacuerāt. Nō enī nouā religionē in eccliaz
introduxerūt. sed quomō ab initio ecclastica traditio docuit xp̄ianos

Sic enī oēs antiqui ex hoc habita huius disputatiōe hmonis . sc̄ptaz nobis probatissimā reliquerūt Nam Dircenus et Clemens et Apollinaris Hierapolitis et Serapion . Antiochene p̄sul ecclesie animatum eum qui inhumanatus est in suis sermonibz sūt professi . Nec non et p̄ Berillū episcopum philadelphie in arabia constitute facta sinodus scribens ad eundem Berillū hoc ip̄a contradidit : sed etiam Origenes vbiq; in suis libris aīatū nouit eū qui est inhumanatus proprie tamen nonus tom̄ eiꝰ in genesi . hoc sacramentū congruent̄ exponit vbi adam quidem xpm̄ eam vero ecclesiam latius explanauit . Non itaq; didoz digni sūt testes sanctus Pamphilus et qui ex eo habebat cognomē Eusebius . Ambo nāq; et communē Origēis vitam commendātes et eius aduersarijs resistētes insignibz q; libris satisfactiōez pro eo componentes . non primum Origenem ad hanc disputatiōez venisse dicunt . sed mysticam ecclesie interpretatū fuisse traditiōez . At illi qui alexandriam conuenerūt . non sine subtili inuestigatione questionē de substātia et subsistentia reliquerūt . Osius namq; corubē hispanie p̄sul de q̄ iam sermo p̄latus ē premissus ab imperatore Constantino ut flammam tūc ab Arrio excitataz extingueret . etiam Sabellij libiensis dogma destruxit . Et de substātia ac subsistentia habuit questionem .

Sozomenus .

Utrea plurimi epi in Alexandria congregati s̄ cum Athanasio et Eusebio niceni concilij constituta roborauerūt et consubstantialem patri ac filio sanctum spiritum sunt confessi trinitatēq; noīauerunt Et quoz de substātia et subsistentia questio turbabat ecclesias sapienter decretum est ut his nominibus contra sabellianos solos utamur nec nominū pia idem putetur esse subsistentia quod substātia . xxx .

Nec quidem tunc sinodus agebat . Nos aut̄ de substātia et subsistentia siquid nouimus absurdum nō est breuiter indicare . Igitur qui bella dicā explanauere p̄uentiā substātia quidem diuerso modo definerūt . Subsistentie vero neg hmonem fecerūt vllū . Dircenus aut̄ grammaticus in libro vbi verba per literam collegit etiam barbarū vocauit hoc verbū . Neg apud aliquos antiq̄p̄ dictū eē et xl̄ alicubi sit inuentū non hoc indicare quod nunc intelligit̄ : nam apud Sophoclem in phenicia locum insidiarum significare subsistentiam meminit . Apud menandrum

veluti feces que ex vino colligunt in dolio. Subsistentiam designare dicit, Sciendum tñ : q̄a licet antiqui philosophi. hunc b̄monem reliquerunt : tñ iuniores p̄b̄oz p̄ subst̄tia subsistentia sermone sūt vsi. Subsistentie vero definitiōem diuersis modis explanauerunt, Si ergo definitione substantia circūscribitur. quomodo in deo qui non potest comprehendi p̄pe hoc uti sermone poterim? Verū Euagrius ī monachico libro petulanter quidē et inconsiderate de deo esse disputandum prohibuit. definiri vero diuinitatem modis oibz interdicit. Ait enim rerū compositarum eē definitiones, Is itaq; sic ait, Omnis inq̄t p̄positio aut genus habet q̄d predicat̄. aut species aut p̄p̄um. aut accidens. aut ex his compositam orationem. Sed nihil in sancta trinitate horum que dicta sunt poterit comprehendi, Igitur q̄d ineffabile est ratione taciturnitatis adoretur Nec quidem Euagrius, Nos autem licet facta digressionē hec dixisse videamur tamen tanquam vtilē historie causā nos retulisse non penitet. xxij

Verum Athanasius librum de satisfactione fuge olim a se cōscriptum tunc eisdem ep̄is presentibus legit. Cuius partes vtilis et que profunt hic intexens totum librum multozū versuū querere et legere studiosos ammonet. Ait enim. Ecce huiusmodi sūt p̄sūptiones impioz hec agentes. nec erubescunt in quibz p̄mu; contra nos mala sunt machinati. hactenus nos accusant. quoniam manus eozum preparatas necibz declinare potuim? et amarissime potius ingemiscunt. q̄ nos penitus amputare nequiverunt et improperant timoris causam. ignorātes q̄ dum hoc submurmurant in semetipos magis retorquent culpam. Nam si fugere malū est p̄sequi multo deteri? Sic quidem ne moriā abscondit̄. hic aut̄ p̄seq̄t̄ ut occidat. Et ut fugiatur quidem scriptum est. Qui aut̄ querit occidere. p̄uaricatur legem. et magis ip̄e fugienti p̄ebet occasionem

Si ergo fugam improperant persequentes : erubescant potius semetipos : quiescant insidiari et continuo quiescunt fugientes. Sed calliditate non desinunt sua. et comprehendere omni v̄tute festināt scientes. quia fuga p̄secutionem patientium indictum est maximū persequentiuū. Nullus enim mitem atq; clementē fugit aliquñ. s̄ magis ferocem simul et callidum. Omnes enī qui egebant et vexabant̄ a Saul fugiebant et veniebant ad Dauid, Sed isti p̄pterea eos qui

absconsi sunt interimere student ne eorum malicia videant arguere
 qui etiam in hac parte cecant. Nam quanto fuga manifestior est.
 tanto amplius eorum videntur insidiarum necesse exiliaque commissa oibus
 sunt aperta. Nam siue perimant. mox contra eos semper exclamat
 siue rursus exilia minent. ibique ipsi contra se mali memoriam desti-
 nare noscuntur. et si quidem sanam haberent mentem. viderent se-
 metipsos in his esse constrictos. seque in consilijs suis offendere. Sed
 quos sapere perdidit. propterea persecutione decipiuntur. et querentes
 occidere. suam non contemplantur impietatem. Nam si derogant
 eis qui fugiunt. querentes occidere. quid faciant cum vident Iacob
 fugientem fratrem suum Esau. et Moysen in Madian descendisse pro-
 phetae timorem. Quomodo satisfacient fugienti Davido Saul
 qui in domum misit ut interimere eum dum et absconditus in spelu-
 ca et mutasset vultum suum donec declinaret Abimelech. Ob quam
 causam inimicorum euasit insidias. Quid dicant isti qui proferunt
 omnia petulanter videntes maximum Heliam in oratione quidem
 mortuum suscitasse. et tamen absconditum pro Achab et fugisse pro insi-
 dias hiezabel. Tunc etiam quesiti filij prophetarum celati sunt latentes
 in spelucis apud Abdiam. Si hec tanquam vetera non legerunt saltem
 memoriam habeant euangeliorum. Nam et discipuli pro metum
 iudeorum recesserunt celantes semetipsos. Et Paulus in Damasco a
 principe gentis quesitus. de muro in sporta depositus est et manum
 querentis effugit. Nec igitur de sanctis viris scriptura dicente. quam
 putas excusationem sue petulantie poterunt inuenire. Siue ergo
 timore improperent contra semetipsos tanquam vesani locunt. siue
 contra voluntatem dei hoc dicant fieri. scripturarum diuinarum vide-
 tur penitus inexperti. Nam in lege preceptum fuit ut deputarentur
 etiam ciuitates ad fugam. quatenus hi qui querebantur ad mortem que-
 quo modo liberari possent. In nouissimo vero tempore seculorum
 ipsum quod Moysi locutus est. patris verbum rursus hoc dedit man-
 datum dicens. Cum persecuti vos fuerint in hac ciuitate fugite ad
 aliam. Et post pauca dicit. Cum ergo videritis abominationem
 desolationis quod dictum est per Danielem prophetam stantem in loco sa-
 cto. qui legit intelligat. ideo qui in iudea sunt fugiant in montana
 qui in recto est non descendat tollere aliquid de domo sua. qui in agro

est non reuertatur tollere vestes suas. Nec enim scientes sancti huiusmodi habuerunt conuersationis modum. Que enim nunc precepit dominus. hoc etiam ante incarnatam sui presentiam in sanctis locutus est. Et hic est hominum terminus ad perfectionem dicens. ut quod deus iubet hoc faciant. Propterea et ipsum verbum propter nos inhumanatum. cum quereretur. sicuti nos ipsi abscondi dignatum est. Et iterum. Dum persecutionem pateretur fugit. et insidias declinauit. Decebat enim eum sicuti famem et sitim etiam hoc pati. Et hoc modo ostendere semetipsum inhumanatum. Ab initio siquidem mox ut homo factus est. cum esset paruulus. ipse per angelum mandauit Ioseph Surgens sume puerum et matrem eius et fuge in egiptum. Futurum est enim Herodem querere animam pueri. Mortuo quoque Herode. videtur propter Archelaum filium eius in Nazareth fugisse. Quando iam etiam deum semetipsum innotescebat. et manum aridam restituerat sanam. Et pharisei quidem egredientes consilium fecerunt aduersus eum ut eum occiderent. Hiesus autem sciens discessit inde nam et quando Lazarum suscitauit a mortuis. Ab illa inquit die cogitauerunt ut occiderent eum. Hiesus ergo iam non palam ambulabat inter iudeos. sed abiit inde in regionem iuxta desertum. Deinde saluatore dicente. antequam Abraham fieret ego sum. Iudei quidem tulerunt lapides ut mitterent super eum. Hiesus autem abscondus est et exiit de templo et transiens per medium eorum abiit et ita discessit. Putas hec videntes magis autem audientes cum non videant quomodo secundum quod scriptum est non debet igne comburi quod contraria his que dominus facit et docet. cogitant. locuntur. Nam quod deo Iohannes martirium sustinuit eiusque corpus sepelirent discipuli. audiens hiesus discessit in nauem ad deserti locum seorsum. Domine itaque hec faciens ita docebat. Sed utinam vel sic erubescerent. et usque ad homines suam petulantiam declararent et non magis ac magis insanientes. viderentur etiam ipsum arguere saluatorem. Contra eum utique blasphemias meditantes. Sed neque vesanorum quilibet eos poterit sustinere cum arguantur nec euangelica ipsa nosse. Est enim occasio nostre discessionis et fuge rationis atque vera quam in saluatore quidem euangeliste positam memorarunt. Nos autem etiam in sanctis viris oportet talia cogitare. Nam ea que de saluatore

humano modo conscripta sunt. eadem communit̄ humano generi deputantur. Que nostra sunt ille suscepit. et passionis nostre in firmitates ostendit. quod Iohannes ita conscripsit. Querebant ergo eum tenere et nullus misit in eum manus. quia nondum venerat hora eius. Nam anteq̄ hec veniret dicebat ī se matri. Nondū venit hora mea. Et eis qui fr̄es eius appellabantur. ait. Nondum venit tempus meum. Rursus aut̄ tempore passionis dicebat discipulis Dormite iam et requiescite. ecce enim appropinquabit hora et filius hominis tradetur in manus peccatorū. Sed neq̄ anteq̄ veniret tēp̄ se teneri passus est. neq̄ cum venisset tempus abscondus est. sed etiā semetipsum tradidit aduersarijs. Sic et beati martires in persecutiōibus temporalibus custodiebant semetipsos. et dum querentur p̄ latibula fugiebant. Cum vero inuenirentur martirio se subdebant. Nec de Arbana h̄ fuga retulisse sufficiat. xxij.

Eusebius interea vercellensis episcopus repente postmodū ab Alexandria venit ad Antiochiam et inueniens Paulinū a Lucifero consecratum plebemq̄ diuisam Melecij q̄ sequaces missa^s scorsum facientes valde commotus est quia facta ordinatiōe vniuersi consenserant. Reprehenditq̄ apud semetipsum quod gestum est. et pro reuerentia luciferi habita taciturnitate discessit premittens in cōuentu episcoporum que gesta fuerant emendanda. Habens tamen curam maximam eos v̄nire non potuit. Inter hec etiam Melecius ab exilio remeavit. inueniens q̄ scorsū celebrare collectas socios suos presidebat eis. Sz etiā quidem obtinebat Euzoius arriani dogmatis presul. Porro Paulinus v̄nam tantūmodo paruam contra ciuitatem detinebat etiā. Ex qua Euzoius pro sui reuerentia nō eiecit. Melecius aut̄ extra ciuitatis portas sollēnia celebrabat. Tunc igitur hoc modo de Antiochia discessit Eusebius. Verū lucifer sentiens non suscipere Eusebium eius ordinationem h̄ putauit iniuriosum ac vehementer irascebatur et communicare declinabat Eusebio sedeciam que sinodo placuerant per contentiōez reprobare nitebat.

Nec dum inter eos tristitie tempore gererentur. multos ab ecclesia remouerunt et denuo altera luciferianorū heresis est exorta. Sed lucifer iram suam nequaquā complere preualuit. erat enī cōfessionibz suis obstrictus dum per suū diaconum promississet ratum se habiturum

quod fuisset a concilio definitum. Quapropter ipse quidem ecclesie tenens fidem
sardineam ad christum remeavit thronum. Hi vero qui prius cum eo stristati
fuerant hactenus ab ecclesia segregantur. Verum eusebius ad instar optimi
medici iter faciens per orientem infirmos fide recreabat imbuens atque do-
cens predicationibus ecclesiasticis uniuersos. Hic transiens venit illiricum
et inde rursus italiam pagras hec ipsa pronuntiabat. xxiiij.

Verum hilarius pictauiensis sancte equitane pontifex recte fidei do-
gmata rudum preseminauerat tam italis quam gallicanis episcopis
Quippe cum primus ab exilio remeasset: utique quod fons in fide laboraue-
runt. Hilarius tanquam disertus suis libris satisfactionem de trinitatis
consubstantialitate conscripsit. Quibus hoc sufficienter exposuit et vehe-
menter arrianorum dogma destruxit. Nec itaque post breue eorum exilij
tempus celebrata noscuntur. xxv.

Et liquidem repestate macedonij sedatores et eleusij eustachij.
atque sophronij omnes ab vno macedonio nuncupati sunt. concilia
que frequenter faciebant et convocantes qui in seleucia eos secuti fuerant ana-
thematisauerunt alterius partis episcopos. Id est consentientes achacio fidem
que ariminentis concilij respuentes que ea magis que fuerant recitata se-
leucia et antiochia exposita firmauerunt. Qui dum requisiti fuissent
ab aliquibus dicentibus vos qui nunc macedoniani vocamini si ali-
ud sapietis quam sedatores achacij cur eorum hactenus tanquam eadem sapientium
estis comunione participati? Ita venenose responderunt per sophronium
pompeiapoleos per aslogonensem episcopum. Occidentales autem in consubstan-
tialitate languebant. Scius autem per orientem huiusmodi substantiam dissimilitudi-
nem predicabat. Et erat utraque praua cum hi quidem inordinata diui-
sas substantias patris et filij consubstantialitatis nomine copularent. Ille vero
a natura patris naturam filij apte diuideret credens semetipsum pie predi-
care dissimilem esse patri filium per substantiam. His ergo ita putantibus
media via nobis veritatem pietatis huiusmodi complacuit. Hoc itaque modo
querentibus satisfacere nitentur. xxvj. Sozomenus

Sicut iulianus imperator audiens athanasium in alexandrinorum ecclesia
constitutum licite populo predicare. multosque paganorum ad christianitatem
fuisse conuersos iussit eum exire de ciuitate. Qui si maneret damna ma-
xima eum sustinere precepit. occasionem criminis in eum inueniens quia
vnum prioris principis tempore fuisset fugatus. non eius iussione

episcopalem recepat sedem, Quamobrem cū fm̄ impatoris precepta se prepararet ad fugā. vidēs circa se xp̄ianoz populū lacrimantem habetote inquit filioli fiducia. nubes ē et cito pertransiet. Hoc dicto valefecit eis et diligentibus amicis cōmendauit eccl̄iaz atq; ab alexā: dia ciuitate discessit. **Vicesimumseptimum.**

Interea cizicinis legatione fungentibus apud p̄ncipem de p̄rijs rebus et paganoz restitutiōe temploꝝ. laudās eos p̄ sacrorum curā que postulauerāt vniūsa excessit. Eleusū autē ei⁹ ciuitas remouit ep̄m. veluti vastatorem temploꝝ et quia viduarū pabula sacrarum q; virginū monasteria constituerat. paganis q; suaserat ut religionem patriam relinquētes ad christiana dogmata se conferrent. In: dixit etiā xp̄ianis pegrinis. ne venirent ad cizicū credens quia religionis causa excitarent sediciones eos q; alij eius ciuitatis christiani fouerēt et publicis simul opifices artifices q; monete qui in duas diuisi partes p̄ncipum preceptione p̄scoꝝ cum vxoribus ac liberis cizicū habitare sūt iussi. Hi enim singulis annis certā oblationem publico conferebāt. Alij quidem militū clamides. alij ḡ pecunias nouas. Cum igitur modis oib; placuisset iuliano ritū constituere paganoz vim quidem inferre atq; tormenta populis sacrificare nolentibus factū iudicauit. Sed hoc tantūmodo precepit ut p̄ singlas ciuitates numer⁹ eoz conscriberēt. Quos tñ nequaḡ aut orare pro: hibuit. Sciebat enī quia nō posset vlla necessitas suspendē q; volū: tas sp̄otanea suggessisset. Porro clericos et eccl̄iarum p̄sules a ciuitatibus suspēdere festinabat studens ut eoz absentia paulatim solueretur eccl̄ia. neq; sacroz ministri nec qui docerent vel qui misterijs participarent existerent. Et p̄ hoc longo t̄pe putarent p̄pe religiois obliuionem habere.

xxviii.

Dostrensis itaq; publica voce precepit ut titum sue tūc ciuitatis ep̄m procul expellerent. Cūq; iussisset hoc clericis q; minaretur quasi ip̄i facerent turbas in populo. Tunc titus libellū destinauit impatori contestatus eū ac dicens. Quia inimica in se eēt turba paganoz atq; christianoz et eius suasione xp̄iani magis a se ditione quiescerent. Quo factō nisus est imperator ex hui⁹ modi v̄b̄tito inimicicias ppli concitare scribēs dostrensis. quia titus eozū accusator fuisset dicēdo suis monitis nō sua volūtate pplm a se ditiōe

cessasse. Cūq; velut hostem populo suadebat expellere, Non enī qđ iustum erat aut legitimū iubebat agi s; odio religionis v̄bis quidē culpāre operib; aut mala perfici contendebat: quia pp̄t p̄ ciuitatē et prouicias xp̄iani diffugiebant. Hui; participes plurimi meorū fuere p̄genitorū simul et antiqui de patre pagano natus. ip̄e cū tota domo et qui erāt ex genere alafionis xp̄iani p̄mo sunt facti. In bethlelea a vico gazensi nimiū populoso. h̄nti q; templa antiqua edificia q; pulcherrima et maxime pantheū in ciuitatis arce locatū eminent̄ sup̄ omnem vicum quem locū arbitror ex voce sira et greca deorū habitaculū noiātū. Fecit itaq; his oib; fuisse xp̄ianitatis auctorem bilarionem monachū. Cum enim demonio vexaret Elafion diuit; pagani atq; iudei incantationib; et lustrationibus apud eum vbi nihil illi prodesse potuerunt, Verū Dilarion solūmodo xp̄i nomen inuocans demoniū effugauit eūq; in religionē xp̄ianā repete transposuit. Floruit itaq; meus auus in expositionib; et interpretatōibus scripturarū nr̄arū: quōz erat ingeniosus scientiaq; fulcitus ita ut iam arithmetice artis esset expertus ac pp̄tea ascolonitis et gazensibus et in circuitu xp̄ianis valde gratissim; tanq; religioni necessarius et ad soluendas dubitationes scripte diuine proficiuus. Primi siquidem isti in eo loco ec̄cias et monasteria construxerūt easq; honestate atq; hospitalitate pegrinorū et indigentū pariter ornauerunt. Ex quo genere vsq; ad nos fuerūt viri optimi quos grandeuos iuuenulus ip̄e conspexi.

xxix.

SITVR imperator dudū stuens paganitatem in omni sua ditione dilatarī grauiter ferebat videns xp̄ianos potius approbari. et templa quidem erant apta sacrificiaq; paganorū p̄ ciuitates s̄m voluntatem illi; p̄ceiebant. Ipse autē estuabat ne seruos ei; xp̄ianorū frustraret. et maxime pullabat. quia multū sacerdotū suorū xp̄iana audiebat habere et filios atq; seruos arbitrat; aut xp̄ianitatis statū ex vita bona et diuisione consistere studuit vbiq; templa paganorū constructione et ordine xp̄iane religionis ornare sc̄obus atq; paganorū dogmatib; atq; monitionib; lectores sue superstitionis instituit ad instar clericorū ut horas certas et dies et orationes sollēniter obseruarent. precipiēs pariter habere curam viroz atq; mulieres philosphari scientes habitaculis peregrinorū et paupum aliaq; p̄uidētia

circa egenos exhibita paganorum religioz componere et pietatis h're nomen. Siquis aut sponte vel invito peccaret h'm traditionem christianorum instituit ut p'penitentiam mediocrem sustinerent correctioz. Precipue v' zelatus dicit' notas literaru ep'aliu quib' soler' alterutris scribentes commedare pegrinos et vbi proficiscunt' et a quib' veniunt modis oib' indicare et solacia pmereri tanq' noti et amici sint testimonio directi signaculi. Nec considerans festinabat ut pagani xpianorum asuescerent officijs. Sed quoz multis incredibile e' eum studia xpianorum sequi voluisse. non aliude qm ex ipi' impatoris h'monib' est probandu' H'c modi eni' oratio pontifici galacie scripta direxit.

Paganorum ritus nondu' agitur. h'm intentione nostram propter cultores ei' in negligentia positos. nam deoz claritas magnitudo atq' sublimitas omni oratione omniq' spe maior est. Sed ppicij sint nostris mentibus di' p' negligentiam qua' habem' cu' illoz p'uidetia i' paruo tempore tanta mutatio facta sit quanta nec orare pmit' quis cu'q' presumpserat. Cur ergo credim' hoc posse sufficere neq' respicimus quemadmodu' superstitionem xpianorum auxit cura pegrinorum et circa sepulturas et mortuos multa solacia honestaq' consolatio nis studia non vera sed ficta. Quas res arbitror apud nos debere sub veritate geri. Non itaq' sat est te talem esse s' homines absolute circa galaciam sacerdotes quos aut deprecare aut ratione flecte aut certe festinant' a sacerdotali ministerio remoue. nisi dijs cum coniugibus et filijs atq' seruis colla sumiserint no' ferentes vlteri' eoz suos aut filios hoc facere o'temntes. aut galileos impie contra deos agentes et impietates pietatib' p'ponentes. Deinde cunctos ammone. vt sacerdos neq' ad spectacula procedat neq' i' tabernis bibat aut cuilibet arti operib'q' turpib' aut impudetib' p'ferat. Qui obediunt honorentur s' inobediētes expelle. Xenodochia constitue p' singulas ciuitates ut nostra pegrini clemetia perfruant' no' tantu' nri. s' etiā exnei pecunijs indigentes. Vt habeas vnde fiat interim decreui singulis annis triginta milia modios tritici p' vniuersam dari galaciam et sexaginta milia vini sextarios. Noz quinta pars paupib' templa obseruantib' debet expedi. reliq' pegrinis indigentib' q' distribui. Turpe nanq' est ut iudeos quide' non abijciat. s' potius nutriant impij galilei et suos pariter nec no' etiā nostros s' nri vo' nroz solatio deferat.

Quapropter doce etiam collationes facere paganos ad talia ministria paganorum quae vicis offerre dijs primicias frugum. Eos quoque huiusmodi beneficiis institui doceres eos hoc opus olim fuisse nostrorum. Homerus enim hoc probat introducens eumenium talia facientem, Nos ergo neque bona nostrorum imitamur. sed alijs remittimus negligentiam non desuli magis autem deorum reuerentiam respuentes, Si igitur te facientem ego cognouero leticia plenus ero. praesides prouinciarum raris domi suscipe. frequenter eis scripta trans mitte, Ingressibus eis ciuitatem sacerdotum nullus occurrat. Cunctis ad templa uenerit deorum intra ianuas eis nemo precedat militum forte aut precedentium officiorum. sed qui uoluerit subsequatur. Cum ad ipsum limen templi puenerit priuatus existat. Tu enim sicuti nosti inter his iudex hoc enim etiam sacra sancio uidet exigere. Obedientes igitur per ueritatem pijs sunt. reluctantes uero uane gloriae comprobantur, Quid enim patiantur aut quod mereantur auxiliu[m] qui matrem deorum aspiciam hunc noluerit et Qui eam ergo neglexerint non solum sine querela non erunt sed etiam nostrae indignationis impetum sustinebunt, Neque enim fas est ut illi parcat qui deos habuerit inimicos, Suade siquidem eis ut si mea uolunt frui tuitione omnes matri deorum studeant offerre culturam, xxx.

Hec itaque faciens imperator ad destructionem christianorum neque suadere subiectis preualuit. et apte vim inferre palam erubuit. Inter haec ad paganitatem milites insuescere studuit ad priscum schema reformare. signum illud sublimius romanorum quod constantinus sicuti praedictum est in crucis formam mutauerat. Verum in publicis imaginibus depingebat iouem quasi de celo sibi coronam et purpuram deferentem. mercurium et martem in se respicientes uelut per testimonio sapientis et fortis. et hoc agebat in imaginibus. ut sub occasione imperij lateerent adorarentur dii. et hoc modo subiecti clanculo fallerentur, Arbitrabatur enim quod si hoc sponte eis imponeret. postea que uellet impleteret, Si uero respuentes agnosceret uenia sublata torqueret tanquam circa romanorum sollemnia reluctantes. et in republica atque ipso impio delinquentes. Pauci siquidem etiam penis subditi cognouerunt uolunt quod sic moris erat adorare noluerant. Turbe uero ut assolet per ignorantiam simpliciter imagines adorabant quod tamen imperatori nihil profuit. Cunctis multa excogitaret quibus paganorum ritus extolleret. inuenit modum qui pluribus militibus christianis dare uirtutis coronam dedit, Cum uenisset itaque tempus quo impialia

milites solent dona p̄cipe. hoc enim agūt plerunq; die kalendarum
ianuariarū et natale principū et v̄bium regiarū exquisiuit quate
nus eos simpliciē et ex p̄isca consuetudine fallere potuisset. iussit q̄
ut vnusquisq; ad manū imperatoris accedentium ammonitus offi
cijs primo incensū offerret. Erat enī ante eū positū thus et ara. s̄m
antiquā romanorū sollēnitatē. Tūc alij quidē licent̄ suā fortitudinez
ostenderūt. et neg; incensum offerre neg; donū accipe ab imperatore
sunt passi; alij vero occasione legis et antiquitatis neg; mente perce
perunt q̄ cōmisere peccatū. Verū alij p̄p̄t̄ lucrū capti aut timore tur
bati seu iussione repentina condusi licet intellexerint tamē pagani
tatē declinare nequiverunt. Plurimi liquidē p̄ ignorantia decepri
Dum inter cibos ut assolet et pocula inuocarent inter alterutros
christū respondēs quidā dixit. Quid patim̄ inuocantes x̄pm quem
ante paululū denegastis. dū donū ab impatore percipiētes thus in
ignem mitteretis; Cūq; hoc milites audissent et quod gesserant
agnouissent statim exilientes publice currebāt atq; impetu factō cla
mabant. deumq; suum et cunctos homines testabant̄ se christianos
esse et in eo noīe p̄manere atq; p̄ ignorantiam se fecisse. Et si dicī
posset solam manum paganā eē conscientia vero nihil simul egisse.
Cūq; venissent ad principem. proiecerunt aurū quod acceperant.
forti voce poscebant ut reciperet q̄ deoisset et illos occideret. Se enim
penitentiam agere fatebantur. eo q̄ improvide eoz dextera peccasset
et studere p̄pter x̄pm totū corpus pene contradere.

T H E O D O R I C V S

Nec furorem mouerunt imperatoris et primo quidem eoz ca
pita iussit auferri, Cūq; deducerent̄ ad morē sequente popu
lo miratī q̄ virtutem eozū pro pietate susceptam. venerunt ad locū
quo rei puniri solent. Tunc spiculatorem rogauit senior omnium
ut ante omnes caput cuiusdam romani nomine adhuc aolefcētis
abscinderet; ne dum alios respiceret frangeret. Cūq; genua fixisset
ille in terra. et gladium spiculatoz euaginasset venit repente nunci
us clamore prohibēs necem. Porro iuuenculus ille occasione priuatē
ait. Non fuit romanus dignus ut christi martir appellaret̄. et licet san
guinē malignus impator fundi prohibuisset duā inuidia. Verūtū
nō eos ī ciuitatib; h̄re p̄misit s; ad vltia rōnoz loca exilio destinauit

POSTEA VERO PRECEPIT VT QVI
sacrificare noluerint in palacio nō intrarent. et neq; collegio
neq; foro eos neq; arbitrio neq; vlla dignitate nec qualibet ammini-
stratione participare iussit. Theodoricus xxxj.

CVM igitur iulianus apud pythiū dafneū peteret responsa de
partibici belli victoria. et illa vicitate corpis babyle martiris
accularet iussit ei corpus auferri. Ob quam rem cum xpiani festiui-
tatem deuoto corpore psallentes agerent et indignatione principis
quidam theodorus iuuenulus multa passionū tormēta pertulisset.
hoc ita gesto fallax demon martiris quidē gloriā auxit suū vero mē-
daciū darius enudauit Fulmē namq; celitus missū omnē templū ac-
cendit. Ipsum q; pythij appollinis simulacrū redegit in puluerem.
Erat enim ligneū extrinsecus deauratū. Quod noctanter prefectus
orientis tunc noīe iulianus agnoscens festinanter venit ad dafnen.
volens firre deo suo solacia. Vidēs q; eū reuadū in cinis neochoros
verberibus affligebat. Credens hoc ab aliquo xpiano fuisse commis-
sum. Qui licet torquerentur tamen mentiri noluerunt. clamantes
incendium non deorsum sed de sursum habuisse principiū. Ad hec
etiam rustici vicinorū venientes locorum ē dixerunt se vidisse fulmē
celitus fuisse delatum. xxxij.

INTEREA VAS AECCLESIAE VBI SACRA
fisci ezario deputari iubetur sublatisq; ianuis ecclie maioris fit cūctis
inaccessibile sanctuarium. Ingredivente siquidem iuliano prefecto
orientis ecclesiam felix prepositis regalium thesaurorū pariter introi-
nit et simul helpidius comes rerum priuatarum. Aiunt enim ez-
felicem. et helpidium primitus christianos tunc a pietate recessisse.
impio principi parere cupientes. Iulianus itaq; prefectus impu-
denter contra sacrum altare minxit. Quem dum Euzoius prohibe-
ret. eū ille percussit in capite. Fertur autem dixisse quia religio xpi-
ana esset diuina sollicitudine desolata. Pono felix videns vasorum
ornamenta q; constantinus et constantius fregit obtulerāt. Ecce i q; b;
inquit vasis marie filio ministrat. Sed pro his impietatibus velaniusq;
presumptōibus nō pōt multū penas exacti sūt. Nā repēte iulianus seua
infirmirate detēret. visceribus putrefactis interijt. et sim? nō p meatus

digestibiles emittebat s; scelestū os qđ blasphemijs ministrauerat or-
ganū hui? egestionis est factū, Aiunt enī eius vxorē fide fuisse da-
rissimā eamq; dixisse. decet te marie laudare saluatorē xpm; qm̄ tibi
p̄ hanc correctiōz magnitudiez xpe virtutis ostēdit. Non enī agno-
ueras cōn quē dimicare voluisti nisi consueta lōgaimitate hec tibi
flagella diuinit? intulisset, His g° vobis et passionib; imminentib;
causā languoris agnosces. rogabat impatorē. ut ecclia qđ fuit sub-
lata redderet. S; nec illū flexit et ip̄e t̄minū vite suscepit. Porro
felix et ip̄e repete flagellū v̄tute diuina suscipiēs. sanguine tota die hī
et nocte ex ore fuso. et venis corpis v̄ndiq; vacuatis om̄iq; v̄tute hī
expensa. et ip̄e celerit? est extinct? eternęq; morti cōdidit? xxxij.

H Is ita gestis adolescens quidā sacerdotis fili? in paganitate
nutritus. ea tēpestate ad xpianoz t̄nllatus ē chor. Erat. n. tūc
quedā insignis reuēcie mulier. et diaconisse honore fulgebat. Nec
cū h? matre habuit amicitias. q̄ sepius dū eius mater ad eā veniret
adhuc infantē amplectebat. et ad cultū xpianā noīs inuitabat. Por-
ro matre defūcta. veniebat adolescēs ad eā. et doctrina cōsueta frue-
bat. Cūq; firmissime ei? consiliū percepisset requisuit doctricē quo
possit argumento et p̄ris sup̄stitionē dedinare et p̄dicamēta verita-
tis adicipi. Que dixit ut patrē fugēset creatorē suū atq; illi? poti?
sequeret. Vt q̄ ad aliā iret urbē in qua latent impatoris impij ma-
nus effugeretsipa se eius curā habere p̄mittens. Ad quā adolescēs
reuertar inq̄t postea et animā meā tibi cōtradā. Cū vero pauci
t̄nllissent dies. Julian? venit ad daffnē celebrāts publica sacrificia.
cū q̄ etiā huius pater. erat enī sacerdos. et sequi consuet? impatorē
Cū quo erat et iste puer eiusq; fratres hñtes officū ut cibos impa-
tori apponerēt. Solebāt enī septē diebus in daffne festa celebrari. Pri-
ma siquidē die cum staret iste ante impatoris accubitū et epulas so-
lemniter asparisset. replet? horrore cū celeritate antiochenā venit ad
ciuitatē. ad illā mirādā muliere. Quo facto ego inq̄t veni nequaq;
tibi de p̄missiōe mentit? stu v̄o v̄triusq; saluti consulens p̄missa cō-
ple. At illa repete surgens ad dei virū melecū p̄uxit adolescētem.
Vex ille in supiori habitaclo interi? eum habitare p̄cepit. Pater in-
terea filiū req̄rēs daffnē circuibat omnēs; ad urbē veniens plateas
cunctas pambulabat et vicos oclis v̄biq; currētib; et eū inuestigare

desiderantibus Cūq; peruenisset ad locū ubiq; currentibus habitaculum sanctus milecius habebat. suspiciens vidit illum de fenestra respicientem: et currens traxit ac deposuit atq; domum usq; portavit: Plurimumq; eū multis flagellis afficiens. deinde calefaciens obolof manibus ac pedibus et dorso eius imposuit. Post hec vindictum in cubiculo clausis ianuis dereliquit: et ita prexit ad daffnen. Nec ego a viro iam sene cū narraret audiui: qui etiā hec adiecit: quō spiritu diuino gratiaq; cōpletus contriuit omnia patris idola. et eorū infirmitati cepit irrogare blasphemias. Quo factō. mente percipiens quō egisset formidauit presentiam patris. Rogauitq; dñm xpm ut ei ferret auxiliū. claustraq; confringeret et ianuas aperiret. ppter te inquit talia domine pertuli et hec agē non expaui. Cūq; hec dixisset ceciderunt repente claustra aperteq; sunt ianue. At ille rursus ad magistrā venit. Que continuo induens eū scemate mulieris et intecto residere constituens post paululū optulit rursus eū sancto milecio. Qui eū epō cirillo hierosolimitano contradidit. et ita uenerunt noctanter in palestinā. Verum post iuliani mortē. etiā p̄ez iste xpianā duxit ad veritatē. Qd̄ inter alia nob̄ exposuit. xxxiiij

Uterea iulianus contra fidei puritatem impudentius arimabatur et vultu quidem se simulabat mitē. porro laqueos instruebat. Quibus deciperet innocētes. Et primū quidem fontes orbis aque daffneos sacrificijs violauit. ut vnusquisq; aquam bibentiū eius horrore potiretur. Cūq; etiā in publico venales cibos illo scelere spleuisset aspergebantur enim ex eis et panes et carnes. et poma sil' et olora. et et cuncta q̄ comeduntur. Nec videntes q̄ nomen salutare percepāt ingemiscebant quidem atq; mugiebant videntes abominationē tantam. verūtamēn comedebant legi obediētes apostoli. Omnia inquit que in macello ueneunt comedite nichil diiudicantes ppter conscientiam. Verum duo quidā cōuiuio milicia clari erant enī scutarij principis. ī quodam conuiuio hoc horrore feruentius sunt accensi. atq; mirabiliū adulatorum in babilone splendentū sermonibus vbi sunt dicentes. Tradidisti enī nos regi iniquo qui recessit a te ultra omnes gentes que sunt in terra. Nec quidam conuiuuarum nunciauit impatori. Cui repente illos ad se fortissimos viros adulescentes requirebat quō locuti essent. At illi occasionem fiducia

interrogatiōe sumētes impatoris. laudabilemꝫ sui firmātes zelum
dixerunt hec. pietatis more nutriti o princeps et laudādis hadenus
legibꝫ seruiētes. quas constantinꝫ et eiꝫ filij posuerūt, Angemiscimꝫ
nunc abhomiācōe omnia vidētes esse opleta et nephandis sacrificijs
cibos potusqꝫ violari. Nec ex domi de fleuimꝫ ex te presente nichilo
minus heulatꝫ, Nec enī in tuo displicet nobis impio. Nec au
diens ille mitis atqꝫ philosophus a suis similibꝫ nominatus man
suetudinis quidē exhibuit vultū ex impietatis faciē pꝫtinus enuda
uit. Precipiēs amarissimas eis plagas inferri; quos etiam luce pꝫ
uauit. Magis autē ut est verius illius tēporis in felicitate liberauit
victricesqꝫ eis coronas pꝫuidit offerri. Fingebat enī se magis quasi
causam defendere impialis iniurie, Et hec diuulgare iussit inuidēs
decertatoribꝫ veritatis gaudere in appellacōe martirij piter et hono
ris. Nomina fuerūt horū iuuentius. ex maximinꝫ; quos antioche
na ciuitas. tanqꝫm pietatis pꝫpugnatores venerat ac pꝫcioso monu
mento recondidit; et vsqꝫ ad diē hunc festis annalibus honorant.
Sed et plurimi nobiliū et dignitate fulgentiū vtentes tali fiducia
coronis equalibꝫ sunt adēpti.

Ca. xxxv.

Valentinianꝫ etiā qui post paululum sumpsit impiū; tun
millenariꝫ erat circa palacia constitutꝫ. dux iamgiarioꝫ, Is
zelum quē pꝫ pietate habuit nō celauit, So namqꝫ tꝫpe cū fulmināoꝫ
ille fortune tēplum ingrederet in choro. et ex vtragꝫ pꝫte ianuaz asta
rent ministri tēpli. qꝫ asphōe sicut ipi dicebāt purgarēt ingrediētes
Valentinianꝫ pꝫcedens principē ut aspersiōis guttā suā vidit in da
mide; indignatꝫ pugno pꝫussit templi ministrū; dicēs se maculatū
potius qꝫm purgatū. Qꝫ respiciens imperator. iussit cū in custodia
tūc redigi et ad heremū destinari. Sed ille cū pauci transissent men
ses. pꝫ mercede confessiōis recepit impiū, Non solum enī in illa vi
ta diligētes se deꝫ honorat. hꝫ aliquādo etiā in pꝫnti bonoz operū re
tribucōis impēdit. et pꝫntibꝫ pꝫmijis illic spata oꝫfirmat Theodorꝫ

Aethemiū vō qꝫ tēporibꝫ constācij dux fuit egipti. xxxvi.
quō illiꝫ tꝫpe idola multa confregerat. non solū facultate nu
dum reddidit. hꝫ etiā capitis sectiōe multauit. Nec et huiꝫmōi gessit
ille māsuētꝫ et ab iracūdia remotꝫ. sic ab impijs vocabatꝫ. Adij
ciam sup hec etiam miraculū femine qꝫ zelo diuino huiꝫ contempnit

impietate. Publica quedā fuit illo tpe nominatissima & et p̄ciōsī-
simis virtutibꝫ exornata, Nec cū nuptiale iugū ad tēpus paululū
suscepisset & fructū dignissimū obtulit creatori. Iohannes enī antio-
chie presbiter multo tpe constitut⁹ et sepe apostolici presbatus decre-
ta reficiens de terra illi⁹ femine mirabilis germinauit, Nec habens
apud se chorū conuersatione digna uirginitatē seruantiū & semp cū
eis laudabat factore saluatorēqꝫ deū, Transeūte uero impatore & cla-
rius in cōmune psallebāt contēptibile & ridendū iudicātes erroneū
illa que maxime cantica resonātes que idolorū uiderent̄ pompare
debilitatē & dicebantqꝫ cū dauid, Simulachra gentiū argentū et au-
rum opera manuū hominū & iterū, Siles illis fiant q̄ faciūt ea et
omnes q̄ confidūt ī eis. Nec audiēs iulian⁹ et uehementē accensus
eas cum transiret tacē p̄cepit, Que eius legē p̄uipēdentes & chorū
maiori ordine opleuerūt & rursusqꝫ illo transeūte psallebāt, Exsur-
gat deus et dissipent̄ inimici eius, Tunc ille seuiēs & magistrā chori
p̄cepit adduci, Quā cū uidēt̄ senectute maceratā & nec corporis can-
ciem miserat⁹ ē nec animi studuit honorare uirtutē & h̄ quibusdā spa-
tariōrū iussit & ut eā alapis cederēt, Que ueluti summū honorē cō-
tumelias illas excipiēs domi reuersa ē. cūqꝫ cōsuete melodijs spirita-
libꝫ denotabat̄ & sicut conscriptor illi⁹ cantici malignū spiritū effuga-
uerat a saul, Nā et iulianus erroneos demones sibimet applicans
contra donū pietatis insaniebat. Ca. xxxvij. Sozomen⁹.

Contristabat igitur cū nō mediocrit̄ apollinaris sirus omni
scientia & nimis instructus simulqꝫ basilic⁹ et gregorius cappa-
doces illi⁹ temporis rethores xp̄iani aliqꝫ plurimi eloquentes uiri-
quorū alij quidē zelati sunt uerā gloriā alij arriane heresis habuere
uoluntati, Quāobrem arbitrat⁹ huic armari xp̄ianos p̄hibuit eos
grecorū doctrinis imbui et eorū lectionibꝫ erudiri, Tūc apollinaris
cum eēt doctus et sicut ingeniosus p̄ homeri poemate uersibꝫ heroicis
hebraicā conscripsit antiq̄tatē usqꝫ ad imperiū saul & uiginti q̄tuor
libros opus omne diuisit, Vnicuiqꝫ libro nomē littere ponēs sicut ho-
mericā lectionē, Fecit aut̄ et aliud opus sicut menandri fabulas & cō-
medie similitudini p̄paratas, Imitat⁹ etiā euripidis tragedias & lirā
pindari, Et absolute dicendū ex diuinis scriptis argumēta sumēs oēs
enciclias lectiones tēpore paruo cōposuit numero & uirtute & moribꝫ.

conscriptioe caractere et disposicioe grecorū valde pares, Et nisi quia
 vetustate homines honorabant et q̄ sunt in vsu grata credebāt nā ut
 ego reor equa veteribz appollinaris opuscula decreuissent. Fecit etiā
 nō ignobilem ad ipm̄ i mpatore siue cōtra paganos philosophos
 libro cui titulū posuit p̄ ueritate in q̄ de sacris testimonijs tacēs . p̄
 bauit illos quidē fuisse deceptos . se autē sapē vera de deo. Nec enī
 considerās impator . daris tunc ep̄is scripsit . legi & reprehēdi . Cui
 rescripserūt . et si legisti . h̄ non agnouisti Si enī cognouisses . nequa
 qm̄ reprehendisses . Quidā dicunt : hāc eplam̄ p̄sulis ecclie cappado
 cene fuisse basilij . qd̄ incredibile nō est . siue autē ei? siue sit alterius .
 iustum est virtutis laudare doctrinā. Ca. xxxviii. Socrates

Purimi liquidē nō recta mēte xp̄ianū hntes nomē . quippe
 pecunas & honorē pntē felicitati vere fidei p̄ponentes ad sa
 crificiorū scelera descenderūt . Quorū vn? fuit sophista constātinopo
 litan? . euchiplus . Is enī mores impatorū sequēs . sub constātio q̄
 dem feruentissimū se vincerat xp̄ianū . sub iuliano pagan? celeriter
 est effectus . et rursū p? iulianū volebat esse xp̄ian? . Prosternēs et
 enī semetipm̄ ante ianuās ecclie p̄nū . magna voce clamabat . Con
 culcate me sal insensatū. Ca. xxxix. Sozomenus.

Sit cū iulian? iret ad p̄sas . volens in eis vlisci . eo q̄ sub cōstātio
 romanorū iminos inuassissent . et sciēs quō in prelijs eueniūt frequē
 ter aduersa et qz plurimis pecunijs indigeret . adinuenit modū ut
 auferret pecunias xp̄ianorū . Nolentibz ergo sacrificare . pecuniā mul
 tā imposuit . exigebantqz vere xp̄iani . Singuli nāqz eorū scōm suam
 substantiā offerebant . et impator ex iniusta collectiōe iniuste fact?
 idone? ē . Vbi enī nō erat . hanc dirigebat legē . vbi erat . uerba? ip̄e
 Tūc ergo pagani xp̄ianos graui? oppresserūt . interdū etiā tormētis
 corporalibz affligebāt eos . Quō impator audiēs xp̄ianis quippe ad
 euntibz eū . defendere contēpnebat dicēs . v̄m est ut patientē mala
 sustineatis . Hoc enī est p̄ceptū v̄ri dei. Ca. xl. Socrates.

Sit impator pugnatur? contra p̄sas . venit in antiochiā . Cūqz
 ppl̄s quererēt . qz venalia quidē habūdarēt h̄ carius vēderent . volēs
 magnitudiez sue largitatis ostendē minora quā debuit p̄cia in foro
 rerū venaliū deputauit . Et cū fugissent tabnarij negociatoresqz diū
 si res nōcie defecerūt . Antioceni vero graui? h? ferētes . contumelias

fecerunt impatori. Ca. xli. Sozomenus.

Q Verebantur enim aduersus eum facecias de eius barba pferentes. Erat enim eius barba valde prolixa. Dicebant ergo tundatur. ut eius ad funes barba proficiat. Et quomodo superstitiois sue causa tauroꝝ idolis frequentiter immolabat. aram et taurum in suo solio formari pcepit, Ob qua rem lacerantes eum dicebant, Ille taurus euertit mundum. His iniurijs puocatus ad iracundiam interminatus est se antiochenam affligere ciuitatem. Quomobrem ad tharsum cilicie reuerti uolens iussit necessaria pparari, Ex qua intentione eum sophista libanius reuocauit et scribens p antiochenis intercessionis librum et rursus ad antiochenos. de principis iracundia. Quos tñ libros non edidit, Verum imperator respuens se operibus vindicare reciprocis iniurijs. Iras sue indignationis amouit Librum enim aduersus antiochenos fecit lepidum et satis urbanum quem antiochum nominauit, Verum contra xpianos multa mala etiam in ea ciuitate comisit, Sozomenus.

Illud quoque quod sub iuliano prouenit. narrare non sileo. Fuit enim signum quidem uirtutis xpi. et iudicium contra principem iracundie dei. Cum enim agnouisset in cesarea philippi ciuitate phenicie quam paneam uocabant et insigne cristi esse simulacrum quod sanguinis liberata profluuiis constituerat. eo deposito suam ibi statuum collocauit. Que uolento igne de celo cadente. circa eius pectus diuisa est. Et caput cum ceruice una parte deiectum atque in terra fixum et reliqua uero pars hactenus restitit et fulminis iudicium reserauit. Statuam uero xpi tunc quidem pagani trahentes confregerunt et postea uero cristiani colligentes in ecclesiam recondiderunt quo hactenus reseruatur.

Ca. xliij.

Hoc itaque simulacrum sicuti refert eusebius. omnium passionum et egritudinum noscitur esse medicamentum. Iuxta quod quedam herba germinauit. cuius speciem nullus nostre terre medicus licet expertus agnouit. Michi namque uidetur. quia adueniente deo nullum miraculum nullumque beneficium putari debet incredulum. nam et alia plurima miracula per ciuitates et uicos plerumque apud multos prouinciales antiquitus tradita sunt. habentia ueritatem quod repente monstrabo. Est itaque ciuitas palestine nicopolis.

nomine. Hanc dum vicus adhuc esset quā emaus sacer euāgelioꝝ
 liber appellat. quā romani post vastationem hierosolimoꝝ iudeā q̄
 victoriam nicopolim ex euentu quippe victorie vocauerunt. Ante
 hanc urbem triuio vbi x̄pus cum cleopa post resurrectionem noscitur
 ambulasset tanq̄m ad alium vicum itur? . fons quidam salutaris
 in quo passiones hominum diluuntur . et alia pariter animalia di-
 uersis detenta languoribus emundantur. Quō ut ita contingat . tra-
 ditur ex quodam itinere apparuisse x̄pm ad fontem cum discipulis
 suis . et lauisse pedes . ex quo aqua facta est diuersoꝝ medicabilis
 passionum . Fertur etiam qđ in hermopoli thebaide arbor que vo-
 catur perfidis mulcoꝝ languores abegerit . si fructus aut foliū
 aut pars eius corticis collo egrotantiū ligaretur. De hac enim ar-
 bore ferunt . quō dum apud egiptum ioseph cum x̄po et maria vir-
 gine sancta fugisset herodem venissetq; hermopolim ciuitatem . mox
 ut ingrediebatur urbem non ferens hec arbor maximum x̄pi salua-
 tionis aduentum . Inclinata est vsq; ad terram . et eum suppliciter ado-
 rauit. Hec ego de ista arbore a multis audies enarraui. Reor autē
 hoc signum fuisse factum ciuibus diuine presentie . aut certe quomō-
 ritu pagano hec arbor ppter magnitudinem atq; pulcritudinē cole-
 batur . mota est non ferens x̄pi diuinitatem . demonibus quippe cō-
 tremiscentibus . cum viderent rerum talium destructorem. Nec non
 et omnib; simulacris egiptioꝝ . secundum ysaie pphete. Fugato
 q; demonio pro testimonio x̄pi arboꝝrem vacuam remansisse. Igitur
 apud egiptios et palestinos gestoꝝ testimonia conseruant xliij .

Theodoricus.

Situr iulianus etiam iudeos contra x̄pianos armauit . primumq;
 conuocans requisuit . cur eis precipiente lege sacrificare . nequaq;
 immolationibus vterentur. Cūq; respondiissent vno tantūmodo
 loco sibi offerendi sacrificiū fuisse permissum . repente iussit deo odi-
 bilis destructum resuscitari templum . credens infelix dominicum
 verbum se posse destruere . cuius per hoc veritatem magis ostendit
 Nec itaq; verba iudei libenter accipientes cunctis per diuersum ter-
 rarum orbem mandauere iudeis. Qui vndiq; concurrentes . pecu-
 nias ad edificium alacriter offerebant. Ministrauitq; plurimū etiā
 imperatoꝝ non largitatis gratia s; veritati repugnans . misitq; paritē

presidem impiorum executorem dignissimum preceptorum, Ait enim quod ad repurgium faciendum. argenteas amas. et chopinos et scaphas habuerunt. Cuius fodere iam cepissent statuto quidem die et hoc multitudo plurima faciebat et nocte vero spontanea terra de valle crescebat. Solutis itaque prioris etiam fundamenti reliquijs noua omnia preparabant, Cuius gipsi et calcis multa modiorum milia congregassent vis magna veterum repente respirans. tempestates atque procelle subito facte quicquid congregatum fuerat disperferunt, Ad hoc autem vesanientibus eis et nequaquam diuina longanimitate correptis et maximè primo terremotus est factus et quisquis non fuerat misterijs diuinis imbutus. vehementer attritus est. Cum vero neque hoc terrentur indicio et ignis ex fundamentis que suffodiebant egrediens et plurimos fodientium concremauit et aliorum membra dissoluit. Nocte quoque plurimis in vicinia porticu dormientibus. cadens subito cum tecto ipsa porticus dormientes oppressit, Alia vero die in celo signum splendentis crucis salutaris apparuit et Sed etiam iudeorum vestes crucis signaculo sunt implete, Non tamen splendentium. sed nigro colore signate. Nec itaque rebelles dei considerantes et diuina flagella contremiscentes ad propria sunt reuersi et confitentes esse deum qui ab eorum progenitoribus ligno probatur appensus. Quod audiens iulianus. dum utique caneret ab omnibus tanquam pharao indurato corde non timuit, Ca. xliij.

Sicut dum per se mortuum cognouissent fuisse constantium. capta fiducia venerunt ad terminos romanorum et denunciantes bellum. Ob quam rem collecto exercitu iulianus. misit in delfos et delum atque dozonem ad percipiendam responsa si expediret ei bella suscipere. Tunc uniuersus vates et pugnandi fiduciam dabant et victoriam promittebant. Unum vero responsum pro exemplo mendacium. ac seductionis inserere non pigebit. Est enim huiusmodi. nunc omnes aggredimur dei victorie trophea referentes circa fluuium thirem. Nos ego duxero belligeratoz mars. Nos itaque carminum ridiculum eos conuenit diuulgare qui rationalem dominum musarum que principem pitium esse vocant. Ego autem mendacium seductiones eius inueniens ingemisco. Tیره namque fluuium tigris voluit appellare. quoniam tiris eius nomini similis est, Is enim fluuius ex armenie redundans montibus. et per assirionum arua discurrens et sinum descendit in persicum, Per hec ergo responsa

deceptus infelix et victoriam mente somniabat : et parthicum prelium
 pugnam gallileis inferre parabat : sic enim vocabat christianos. no-
 minis se eis inferre putans. cum magis debuisset eorum considerare
 virtutem. Non enim socrates licet criticus fuerit appellatus et phita-
 goras phalaris. ex mutatione nominis qualiter sunt peste partici-
 pati : neque nereus thesitis vocatus : naturalem pulcritudinem quam
 gerebat amisit. Non nichil mente percipiens. ex hac appellacione ali-
 quid monstri se nobis putavit inferre. fallaci responso credens inter-
 minabatur per ecclesias demonum se statuere simulachra. Post
 has igitur minas : ab vno viro in beroa debellatus est. Is enim no-
 bilis erat eiusque ciuitatis curie presidebat. quem zelus christi reddidit
 clariorum. Videns namque filium in impietate que tunc vigebat fuisse
 demersum. expulit sua domo et coram omnibus abdicauit. Qui in
 vicine ciuitatis itinere aggressus impatorem. suam voluntatem et
 abdicationem patris innotuit : at ille quiescere iuuenem imperauit.
 placandum permittens patrem. Cuius venisset in beroeam nobiles et
 honoratos conuocauit ad prandium. inter quos erat et huius pater. Quem
 cum filio in suo prandere iussit accubitu. Tunc circa medias epulas
 dixit ad patrem. Non michi videtur iustum vim facere voluntati
 ad aliud declinanti : et animum ad alia mutare que non vult. no-
 li itaque esse filio violentus. sequi tua dogmata respicienti. Neque enim
 ego tibi vim facio mea sequi : licet cogere valde possim. Ille causam
 diuine religionis mente percipiens : de isto inquit o impator erro-
 neo dicis et deo odibili. et veritati proponente mendacium : tum ille
 rursus mansuetudinis induens vultum : cessa inquit detrabere. Et
 declinans ab eo vultum : adolescenti dixit. Ego tui curam habeo. quod
 patri tuo ut hoc faciat suadere non possum. Hoc itaque non frustra
 retuli. sed volens ostendere non solum illi mirabilis viri fiduciam.
 sed quam contempta iuliani a plurimis sit potestas. In antiochia
 namque vir quidam optimus pedagogus adolescentium habitabat.
 Eratque illic famosissimus sophista libanius impius. expectansque
 iuliani victoriam. habens pre oculis eius minas. Ergo interroga-
 uit pedagogum. quasi nostram deridendo religionem. Hunc inquit
 fabri filius quid putas agit. At ille quod post paululum contigit. com-
 pletus gratia diuina predixit. Respondit enim. O sophista creator

omniū quem tu filium fabri nominasti locellum sepulture iuliano
ponit, Post paucos enī dies mors illi nūciat̄ erronei et in locello
positus est aduectus minarūq; timore vacuat̄ ē, Ca. xlv.

F O siquidem tempore religiosissim⁹ iulianus cognomento ba
sa; qui angelorū incorporaliū vitā corporali cōuersacōe vi
debat̄ imitari cuius etiā vitam conscripsimus. plixiores offerebat
deo p̄ces cum illius impij minas audisset. Ea hora qua ille p̄cussus
est orans mortē eius iste cognouit; licet plusq; viginti mutationes
ab eo loco vsq; ad eius exercitiū esse viderentur. Aiunt enī q; dum
continue ingemisceret et clementi dño supplicaret; subito lacrimarū
eius fluuius restitisset. fuisseq; alacritate opletus et eius vultus ex
bilaratus, Hanc animi p̄mutationē eius ministri respiciētes roga
uerunt. ut eis causam repentini gaudij patefaceret, Tunc ille dixit.
Ferus sacre vinee deuastator penas exactus est vastationis sue. Li
cetq; mortuus terrorib; minisq; frustratus. Nec agnoscentes exulta
uerunt omēs deoq; bimnos gratificos obtulerūt, Postea vero a nū
cijs est compertū. eandem fuisse diē simul et horā necis iuliani. quā
ille sacratissimus senior cognouit atq; p̄dixit, Ca. xlvj.

I llum itaq; semp̄ inconsulte gessisse mortis demonstrauit euentus
Transiens enim cum exercitu fluuium. qui persarū romanorum q;
regna diuidit repente naues incendit. non suadens reb; aut verbis
h; cogens milites preliari, Porro duces alacritate opleti; animabāt
milites et eos spe varia confortabāt quā impator absiderat. cū eorū
reuerſionem incensis nauibus abnegasset. Super hec aut̄ cum de
buisse cibos militib; cōgregare. neq; de p̄prijis finibus p̄cepit affer
ri neq; de inimicorū abundantia iussit aliquid de p̄dari, Relinquēs
ergo habitabilem viam pergebat p̄ solitudinis loca. vbi et cibo et
potu milites defraudati et duces itineris non habētes h; errantes in
deserta p̄uincia. sapientissimi principis agnouere consilia, So.

M Vltos itaq; vicos castrag; detinens, Jam etiam ciuitates ca
piebat Cūq; venisset ad thesi fontē citatē in tātū obsedit regē
ut crebris legacionib; uteretur; offerens dare sue patrie partē si so
lutus bello discederet. qd̄ ille noluit. Neq; supplicantibus est misertus
neq; mente percepit; quia vincere quidem bonū est. sup̄uincere ni
mis inuidiosum. Credēs precipue magicis artib; quas ei maxim⁹

philosophus exhibebat. et arbitratus alexandri macedonis se gloriã
pcepturũ. aut certe positurũ. Putabat enim scõm phitagoreã pla:
tonisq; sententiã. ex mutatione corporũ. Alexandri animũ possidere
aut esse potius in altero corpore alius alexander. Ob hanc itaq; cau:
sam persarum regis noluit preces admittere. *Theodonice.*

Cum igitur in desertis locis pmo captiuoz habuisset ducatus
postea quidem senior sub scemate p̄ditoris se ei cõpendiosum
iter ostendere cõpromisit. Cũq; tribus dieb; ambulantes ad maio:
rem solitudinẽ venissent. illum quidẽ fustib; occiderũt. confitentẽ hõ
se fecisse p patrie libertate; et libenter tormẽta omnia sustinere. Exer:
citus interea persarũ. ex itinere fatigato exercitui romanoz artius
occurrit. seq; ad congressionẽ prelij pparauit. *Ca. xlvij. Socra.*

Querunt enim romani de principe. cur noluerit bellum cũ
lucris pmissione finire. Verũtamen p̄his instantib; resisteb; at
ita ut frequenter verterent hostes in fugã. Porro iulianus erat p̄ns
in equo. et exercitũ confortabat. inermis quidẽ spe felicitatis sue p̄:
sumens. *Theodonicus.*

Contra quẽ iaculum repente delatũ. discurrens p brachium. i
eius latus immersũ est. Ex hoc vulnere suscepit terminũ vite
Qui vero iustissimũ intulit vulnus. hactenus ignorat; s; alij quẽ:
dam inuisibiliũ hoc intulisse ferũt. Alij vero vnũ pastorũ ismabeli:
tarũ. Alij militem ex fame et itinere fatigatũ. S; siue homo. siue an:
gelus fuerit. palam ẽ quia diuinis iussibus ministravit. Auiunt
enim; q; dum fuisset vulnerat;. mox manũ sanguine suo cõpleue:
rit; et in aerem p̄iecerit dicens. Galilee vicisti. Et in eo ipso confel:
sus est. cũ blasphemia victoriã. *Socrates.*

Calistus autẽ q; inter familiares impatoris tunc militabat. et
heroico versu eius scripsit historiã ait eũ a demõẽ vulnera:
tum fuisse defunctum. Iulianus ergo quarto consulatu suo. quẽ edi:
derat cum salustio. sexta die iunij mensis in persica regione defũctus
est. Anno terciõ imperij sui. septimo vero ex quo cesar a constancio
fuerat ordinatus. vite anno tricesimo pmo. *Ca. xlvij.*

Post cuius mortẽ. eius magice artes cõperte sunt. Carra nãq;
ciuitas est hactenus impietatis reliquias habens. Per hanc
igitur tunc agens quõ per edissam ppter pie religionis cultũ tũsire

voluerat. in templum quod a paganis colitur est ingressus. ubi dum
 quedam cum suis consortibus sacrilegia celebrasset. ianuam et claustra
 disposuit. et quosdam ibi milites obseruare precepit. ut inter huius mul-
 lus accederet donec ipse remearet. Cuius mortuus fuisset et impio-
 pius successisset in imperium ingredienti in templum, Inuenerunt
 mira principis simulachra. eiusque sapientiam et famosissimam pietatem
 Viderunt enim mulierem a capillis appensam extensas habentem ma-
 nus. cuius uerum aperuerat. ut persarum uictoriam in iecore eius in-
 spiceret. Hoc ergo scelus in carris inuentum est. Verum in antio-
 chia plurimas arces in palatio aiunt humanis capitibus plenas
 fuisse copertas. et innumera in puteis diuersa corpora mortuorum.
 In qua urbe dum eius nunciatus fuisset interitus. publicam cuncti
 habuere festiuitatem. Et non solum in ecclesijs et sepulturis martirum
 exultabant sed etiam in theatris uictoriam predicabant cum sacerdo-
 tibus exultantes. Ego autem etiam clamorem fauoris eorum etiam hic po-
 nere necessarium iudicavi. et ut etiam apud posteros hec memoria re-
 seruetur. Communiter enim clamabant omnes. Maxime fatue uatum ubi sunt
 uaticinia et uicit deus et christus eius. Sic ergo libri terminus est habendus
 ne pio imperio impietatis potentia copuletur.

Histone tripartite liber sextus explicat. Incipit septimus.

Capitula eiusdem libri.

De iouiniani imperatoris auspicijs et quemadmodum perfide fimbria
 sit egressus, Capitulum primum.

Quid sophista libani contra christianos scripsit. et quomodo historio-
 graphus eius dicta destruxerit, Capitulum ij.

De rectitudine fidei iouiani. et quod athanasius alexandrinus scripserit ij.

Quomodo iouiani temporibus orthodoxi floruerunt et heretici sunt oppressi, iij.

Quia athanasius uenit ad iouianum et ab eo deceter est honoratus, v.

De consulatu et fine iouiniani, Ca. vi.

De ortu principis valentiniani et quemadmodum fratrem valentem
 ipse fecerit impatorem, Ca. vij.

De abrosij mediolanensis episcopi atque fiducia dictum valentiani viij.

Edictum valentiniani et ualentis de consubstantiali trinitate, ix.

Epistola illiricanorum episcoporum ad orientales episcopos penitentium